

Lesbrief Mother's White

Scènefoto's: Bowie Verschuuren

Inleiding

Binnenkort ga je met jouw klas naar de voorstelling *Mother's White* van Danstheater AYA. In deze lesbrief maak je vast kennis met de thema's van de voorstelling en de spelers/muzikanten.

Het lesmateriaal bestaat uit:

- Les voor het voorstellingsbezoek, the making of (filmpje voor op digibord) en een les na het voorstellingsbezoek: Nagesprek.

Het is ook mogelijk een nagesprek in de zaal te voeren na het zien van *Mother's White*.

Naar het theater:

Misschien is het voor jou de eerste keer dat je naar een voorstelling in het theater gaat. Als je naar een dansvoorstelling gaat heb jij ook een rol. Je speelt de rol van publiek en hier zijn een paar regels voor:

Theaterregels

- Je mag reageren op de voorstelling, maar doe dit zachtjes, zodat je het medepubliek en de spelers niet stoort.
- Op tijd aanwezig zijn.
- Mobiele telefoons uit.
- Geen jassen, tassen, petten in de zaal.
- Geen etenswaren, snoep, drinken en kauwgom in de zaal.
- Blijf tijdens de voorstelling op je plek zitten.
- Het is gebruikelijk om te klappen na afloop van een voorstelling.

Wil je je aan deze regels houden? Dank je wel!

We wensen je veel plezier met deze lesbrief en de voorstelling!

Waar gaat de voorstelling over?

De voorstelling *Mother's White* laat de relatie zien tussen een witte moeder en een zwart kind; de moeder ziet dat haar kind tegen andere grenzen aanloopt dan zij gewend is. Het voelt machteloos als je door je huidskleur anders aangekeken wordt. Ongeloof slaat toe. Je kunt je kind niet iemand anders laten zijn. Hunkering naar begrip en acceptatie dringt zich op. Wanneer is het moment dat je als moeder in actie komt?

Mother's White gaat over verwarring van huidskleuren, privileges en de wil om elkaar te aanvaarden. Daarbij weet Ryan Djojokarso als geen ander schrijnende situaties met humor en luchtig te benaderen. Een verhaal dat het verdient verteld te worden in woord, muziek, dans en zang.

Over Danstheater AYA

AYA maakt brutaal danstheater voor een jong publiek. Directe en energieke voorstellingen waarin taboes niet worden geschuwd. Wies Bloemen is de oprichter, artistiek leider en choreograaf van Danstheater AYA. Er zijn ook huischoreografen verbonden aan AYA, Ryan Djojokarso is daar één van en hij maakte de voorstelling *Mother's White* in coproductie met Silbersee.

Silbersee

Silbersee is een gezelschap met zijn wortels in opera, maar ze zetten de deuren en ramen wijd open voor eigenzinnige talenten uit de meest uiteenlopende genres en disciplines. Met de stem als oer-instrument geven zij klank aan dat wat gehoord moet worden. Ze maken voorstellingen over de wereld van nu en die van de toekomst.

Daarom werken Silbersee en choreograaf Ryan Djojokarso samen aan de voorstelling *Mother's White*, omdat de thema's uit de voorstelling er écht toe doen; racisme, queer zijn, je (on)veilig voelen en het vinden van je eigen stem. Dit ga je zien in muziek, dans en spel.

Montage voorstelling

De voorstellingen van Danstheater AYA zijn vaak 'montagevoorstellingen'. De voorstelling bestaat uit scènes rondom actuele thema's. De scènes ontstaan doordat de dansers en choreograaf tijdens de repetities improviseren. De improvisaties worden uitgewerkt tot volledige scènes. Er wordt door de choreograaf Ryan Djojokarso goed nagedacht over de volgorde waarin de verschillende scènes achter elkaar worden gezet (gemonteerd), zo ontstaat de voorstelling.

Meet the cast

Filmpje (duur)

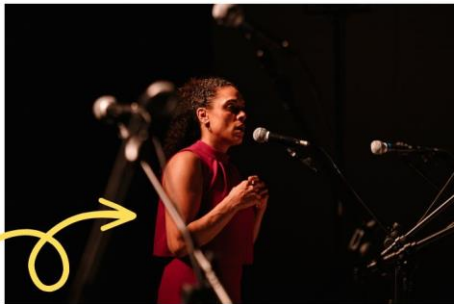
In 'The making of' zie je de spelers en makers, druk aan het werk tijdens de repetities.
Bekijk hem hier: (link volgt nog)

Dit is Sherise, zij speelt de zwarte dochter van twee moeders en is danseres in de voorstelling

Dit is Lenna, zij speelt de witte moeder en zij is danseres in de voorstelling

Dit is Maya, zij speelt de zwarte moeder en zingt prachtig in de voorstelling

Dit is Akim, hij speelt de boze buitenwereld en heeft de muziek voor de voorstelling gecomponeerd

Maar er werken nog veel meer mensen mee aan de voorstelling

Het libretto is geschreven door Sjaan en het concept en de regie/choreografie zijn van Ryan. Tijdens het maken wordt Ryan door verschillende mensen geholpen. Jappe is de dramaturg van de voorstelling, samen met Ryan zoekt hij naar de lijn in het verhaal. Maurits maakt het geluidsontwerp en Ata Jan het lichtontwerp. Tijdens de voorstelling zorgen zij van achterin de zaal ervoor dat de spelers mooi belicht en goed verstaanbaar zijn.

Let's start!

Genoeg gezeten, tijd om in beweging te komen! In theater en dans wordt er vanuit het lichaam, de stem, verbeelding en verhalen of ervaringen gewerkt. Er wordt 'gesproken' door middel van lichaamstaal en verbeelding. Beweging maakt je hoofd leeg en geeft je energie. Wij vinden het belangrijk dat je dit ook zelf ervaart.

Warming-up: in beweging (5 minuten)

Sta op uit je stoel en ga in duo's tegenover elkaar staan.

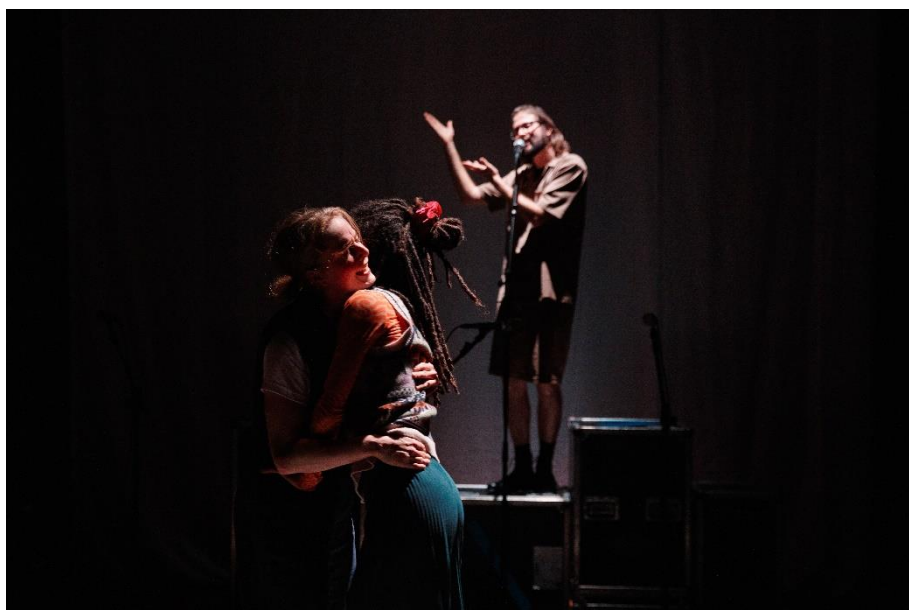
1-2-3

Je zegt om en om 1 – 2 – 3 en zegt dus elke ronde andere getallen. Doe dit zo snel mogelijk. Gaat dit goed? Vervang 2 nu voor een beweging die je samen bedenkt (je mag dus geen 2 meer zeggen met je stem) 1 – beweging – 3 Gaat dit goed? Vervang 1 en 3 nu ook voor een beweging. 1= een beweging, 2= een beweging en 3= een beweging die je om en om oefent. (Let op: het zijn dus wel dezelfde bewegingen, maar je zegt geen 1 – 2 – 3 meer)

Warming-up: vervolg. (5 minuten)

Je hebt nu 3 bewegingen bedacht die je om en om laat zien in een hoog tempo. Bedenk nu in je hoofd dat die persoon die tegenover je staat een familielid van je is. Kies zelf maar even wie: je moeder, opa, zus, een tante die altijd veel te natte kussen op je wangen geeft etc. Doe de bewegingen nu nog een keer, maar wat verandert er? Is er een andere emotie? Wat als je kwaad bent op je moeder? Je kan werken met langzaam, snel, ver weg en dichtbij, hoog/laag etc. Als docent kan je ervoor kiezen om een paar duo's te laten presenteren en aan de rest van de klas te vragen welke emotie zij zien.

Als docent kan je ervoor kiezen om een paar duo's te laten presenteren en aan de rest van de klas te vragen welke emotie zij zien.

Opdracht 1: Privileges

Privilege-werkvormen:

1. Propje gooien
2. 'bewustwording in de ruimte'

1. Propjes gooien vanuit de plek waar je zit.

- De docent zet de prullenbak van de klas voor in de klas en vraagt de leerlingen om hun stoelen naar de prullenbak te draaien, maar blijf wel zitten op de plek waar je zit.
- Pak een papiertje (of deel uit) en maak hier een propje van.
- Op 3-2-1 mag je allemaal een poging doen om het propje in de prullenbak te gooien.

Nagesprek n.a.v. opdracht propje gooien.

- Hoeveel kans maak je om het propje in de prullenbak te gooien vanaf de plek waar jij zit?
- Is dit (on)eerlijk verdeeld?
- Maakt de plek waar jij zit uit voor het behalen van de prullenbak.
- Wat voor privilege heb je als je dichterbij de prullenbak zit?
- Hoe voelt het voor jou als je dit privilege niet hebt?
- Wat is denk je het verschil tussen het hebben van een kans en het hebben van privileges?
- Privileges zijn bijvoorbeeld dat je schoolgeld wordt betaald, dat je kunt sporten, familie/vrienden in NL wonen, dat je leuke dingen kan doen zoals naar de bios en de Maccie, dat je op vakantie kan gaan etc.

2. 'Bewustwording in de ruimte'.

Het lopen (stappen naar voren zetten) is belangrijk om visueel inzichtelijk te maken wat het verschil is met JA en NEE antwoorden en wie in de klas vooraan of achteraan staat en alles daartussenin. Je kan dit ook met de helft van de klas doen (met observanten). Mocht je niet de ruimte hebben om te verplaatsen in de klas kan je ook met zitten en staan werken. Hoe vaak stond jij ten opzichte van anderen? Is je hierin iets opgevallen?

Zet een stap naar voren als je....

- Je ouders/verzorgers naar de universiteit gingen.
- Er van jou ook wordt verwacht dat je een naar de universiteit gaat.
- Je niet je eigen studie hoeft te betalen.
- Er bij jou thuis voornamelijk Nederlands wordt gesproken Je niet je ouders hoeft te helpen bij het lezen/vertalen van brieven.
- Jouw nog nooit is verteld dat je twee keer zo hard moet werken vanwege je afkomst.
- Je nog nooit is gevraagd 'waar je écht vandaan komt'?
- Je nog nooit in de gaten bent gehouden in een winkel bij de zelfscankassa.
- Je weet dat - als het nodig is -de politie je zal beschermen.
- Je niet bang hoeft te zijn dat ik je op straat wordt nagefloten.
- Je nog nooit bent uitgelachen of gepest vanwege de kleur van je huid.
- Er nog nooit iemand aan je heeft gevraagd of hij je haren mag voelen.
- Mensen van jouw kleur worden veel & positief in beeld gebracht op tv, in series, op de socials.
- Je op deze school met de kleur van je huid tot de meerderheid behoort Je een meisje bent Je een hechte band hebt je moeder.

Nagesprek

Voor de docent is het belangrijk om aan de observanten in de klas te vragen wat hen opvalt, maar ook juist aan de personen die deelnemen aan de opdracht (dit kan dus ook de hele klas zijn). Stel activerende vragen als: waar sta je? Waar sta je ten opzichte van je klasgenoten? Wat valt op? Wat zegt de plek waar je staat over privilege? Wat is dominant in deze groep? Veel JA/veel blijven staan? Etc.

Opdracht 2: veilig/onveilig (binnen- en buitenwereld)

Bewegingsopdracht veilig/onveilig voelen:

- Lopen naar een plek in de ruimte waar je je goed voelt. Zet nu 6 (of meer of minder, afhankelijk van de grootte van de ruimte) grote stappen naar voor. Hoe voel je je nu?
- Vorm een duo met degene die het dichtst bij je staat. Samen met de ander ga je houdingen aannemen waarbij je aan elkaar moet hangen of op elkaar moet leunen.
- Hang aan elkaars armen door de knieën te buigen.
- Leun met de ruggen tegen elkaar aan en ga naar de grond en weer omhoog.
- Leun met 1 hand zijwaarts tegen de hand van de ander aan (arm is gestrekt) en loop naar de overkant.

Nagesprek

Bij welke bewegingen voelde je vertrouwen? Bij welke niet? Of helemaal wel of niet? En waarom? Kan iemand een voorbeeld noemen van een plek (buiten/binnen) waar je je niet veilig voelt of waar je op je hoede bent als je erlangs moet lopen?

Opdracht 3: Ouders... gênant.

Schaam je je wel eens voor je moeder (of een ouder?) Bijvoorbeeld als ze heel gênant gaat lopen dansen of in de winkel net iets te hard roept dat de sneakers die jij zo mooi vindt echt 'VEEL TE DUUR' zijn?

Naar wat voor muziek luistert jouw moeder (ouder)?

Zet de muziek op. Ga allemaal staan op je plek en dans zoals je moeder (ouder) dat doet. Maak het lekker groot! Maak nu groepjes van 4 personen en bedenk 2 bewegingen die een ouder op de dansvloer maakt en 2 bewegingen die jij maakt (denk ook aan tiktok dansjes). Plak deze 4 bewegingen aan elkaar en maak gebruik van herhaling en tempo.

Je kan er als docent voor kiezen om te presenteren, maar dit kan ook met de helft van de klas en daarna de andere helft (om wat tijd te besparen).

Opdracht 4 (afsluitende opdracht): Uit de knoop.

Ga met alle leerlingen in een kluitje bij elkaar staan, alle handen in de lucht en pak nu willekeurig twee handen vast (ogen dicht). Kom nu “uit de knoop”. Je hebt elkaar nodig in een voorstelling, maar ook in menselijke relaties om uit de knoop te komen.

Afsluiting:

Er zijn nu verschillende thema's aan bod gekomen in de workshop.

- Familierelatie, moeders en dochter.
- Racisme/privilege.
- Je veilig/onveilig voelen.

Deze voorbereiding helpt je vast in het kijken naar de voorstelling.

Veel plezier bij de voorstelling!

Na de voorstelling

1. Mother's White is een interdisciplinaire voorstelling, er is dus dans, muziek, zang en tekst. Welke discipline vond je het meest herkenbaar om naar te kijken? En welke vond je het leukst?
2. Als je terugdenkt aan de voorstelling welk moment zie je dan voor je? Wat gebeurde er?
3. De voorstelling gaat over o.a. racisme, leerde je iets wat je nog niet wist?
4. Was er iets in de voorstelling wat je herkenbaar vond, waarom?
5. Waar ging de voorstelling over? Wat heb je allemaal gezien? Wat riepen de thema's als racisme, het hebben van twee moeders, de 'binnen- en buitenwereld' bij je op?
6. De ouders maken best veel ruzie in de voorstelling, waar gaan die ruzies over? Wie herkent dit? Hebben jouw ouders ook wel eens ruzie of begrijpen ze jou ook wel eens niet?
7. Riep de voorstelling een gevoel bij je op? Zo ja wat dan en wanneer? Bijvoorbeeld vreugde, woede, afkeer of onmacht.
8. In de voorstelling is de muziek alleen met de stem gemaakt (geen instrumenten), had je dit door? Wat voegde de muziek, de stem toe aan de voorstelling?
9. Wat riep het decor/beeld van alle microfoons bij je op? Waarom denk je dat het decor bestond uit microfoons?

Wil je meer aandacht besteden aan het onderwerp racisme en vooroordelen?

Hier vind je wat suggesties voor filmmateriaal om het gesprek te voeren in de klas:

- Het poppenexperiment: <https://www.youtube.com/watch?v=GLEfUu5IbYs>
- Brainwash talk van Pete Wu: <https://www.youtube.com/watch?v=xvM9aUrD6bY>
- De documentaire Wit is ook een kleur van Sunny Bergman: <https://www.2doc.nl/documentaires/2016/12/wit-is-ook-een-kleur.html>
- De documentaire serie van Amber Kortzorg 'Alles is Famiri' https://www.npostart.nl/alles-is-famiri/BV_101408919
- Don't put people in boxes: <https://www.youtube.com/watch?v=zRwt25M5nGw>
- Waarom is er kansenongelijkheid in het onderwijs? | NPO-kennis: <https://www.youtube.com/watch?v=valfr-1MPAQ>
- Hoe bewust ben jij je van je vooroordelen? | NPO-kennis: <https://npokennis.nl/longread/7752/hoe-bewust-ben-jij-je-van-je-vooroordelen>

